

מטרת הציונות הדתית - גאולה שלמה

א. ערך הציונות הכללית

לענ"ד יש בשם 'ציונות דתית' פגם, גם אם אלה הנושאים שם זה אינם מודעים לו. משמעות השם מראה כי יש ציונות חילונית והיא ומטרותיה יקרות וחשובות ועל כן הן מקובלות עלינו, אלא שאנו רוצים להוסיף גוון מיוחד לאותה ציונות והוא הבחינה הדתית שחסרה לה. יש בזה שיעבוד רוחני וקבלת מרות של ערכי רוח ולאום שמקורם איננו בדבר ד' ובתורתו הנמסרת ע"י משה רבנו, תלמידיו ותלמידי תלמידיו.

אמנם נאמנים עלינו דברי הרואה הגדול מרן הרב קוק זצ"ל שהעיד על היסודות הטבעיים הישראליים הקדושים הגנוזים באהבת ציון וברצון לקומם את עם הקודש על אדמת הקודש. אין ספק שכל זיקה לקודש מקורה בהכשרת הזקוק אל אותו הקודש מצד פנימיותו ועל כן עצם היחס האוהד אל הקודש - קדושה יש בו. על אחת כמה וכמה שהדברים נכונים כאשר מתגלית כאן מסירות גדולה של הנוהים אחרי הציונות עד מסירות נפש ממש אל הגשמת אותם הרעיונות הנשגבים של בניין האומה וארצה. אין שום ספק לכל לומד כי בניין האומה ובניין ארצה, ובודאי כשהם מחוברים יחד: בניינה של האומה בארצה, הם יסוד גדול בבניין הקדושה בעולם, ועל כן כל האוחז בו אוחז בסולם גדול אשר בשמים מעלותיו.

כולנו יודעים כי עמרי שבנה עיר בארץ ישראל זכה לארבע דורות של מלכים, ובהם אחאב בנו שמשל בכיפה; ואפילו אליהו הנביא זכור לטוב רץ לפניו מן הכרמל בואכה יזרעאלה, ללמדנו על כבוד המלכות היקר. יתר על כן. אפילו כורש מלך פרס שהיה עובד אלילים, בגלל זכותו בחזרתם של גולי בבל אל הארץ, זכה לתואר היקר בפי הנביאים: משיח ה' - "כה אמר ד' למשיחו לכורש" (ישעיה מה, א) ולסייעתא דשמיא יוצאת מן הכלל, כאמור בפי הנביאים (שם): "אשר החזקתי בימינו", "אני לפניך אלך", "אני ד' קורא בשמך" ועוד.

מתוך הדברים ברור שהעזרה לכל בוני ציון וההשתתפות אתם במלאכה קדושה ונשגבה זו, היא שותפות במלאכת שמים שיש לסייע בה בכל כוח ובכל חוס הלב, אף על פי שעושי המלאכה אינם מודעים לחפץ ד' אשר בידם. כבר הזכיר המדרש (שיר השירים רבה א, ה): "הכל מסייעים בשביל כבוד מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ואפילו רוחות ואפילו שדים". וכי יעלה על הדעת לדחות את מלאכת השמים מפני השדים? ק"ו הדברים בישראל אחינו הנושאים מני רחם אהובי עליון שיש ללמוד עליהם זכות כי טעויותיהם הם מפני הגלות הקשה וכבר אמר משה רבנו לפני השם יתברך "מה יעשה אותו הבן ולא יחטא?" (ברכות לב, א).

ובכן, ודאי שדרך הציונות (אפילו החילונית) יסודה בקודש והיא ראויה לסייע, וכמו כן אין ספק שניתן ללמד זכות על האחים האוחזים בדרכה והם רחוקים מקיום המצוות במעשה או בהכרה לא פחות מעל כל יהודי תועה שעליו אמרו חז"ל בדברי קודשם (סנהדרין מד, א): "ישראל... אף על פי שחטא, ישראל הוא" וכדברי רש"י שם: "עדיין שם קדושתם עליהם". אולם פה יש לאמץ את דברי הכתוב (איוב לח, יא): "עד פה תבוא ולא תסיף".

ב. יתרונות וחסרונות

'חזונים' של הציונים בהקמת המדינה היה להקים את ישראל תקומה לאומית ללא התייחסות למשמעות הקודש של עם הקודש בארץ הקודש. מטרת אנושיות אידיאליסטיות היו להם למכיר: צדק, שוויון זכויות, עזרה הדדית, כבוד האדם, הסתפקות במועט ועוד ועוד. ודאי שאין אלו מטרת מנוגדות לתורת ד' הניתנת לנו; וכל אשר טובה בו לאדם - בין לחברה ובין למידות היחיד, בין לקרוב ובין לרחוק גם הוא בכלל מטרתיה של תורת ד' שעניינה דרך החיים והטוב לישראל ולעולם כולו.

אולם היכן הם המטרות הרוחניות השייכות לנשמת הקודש המיוחדת לנו? היכן היא הזיקה לגבוה מעל גבוה? איפה התפילה והעבודה? איפה מקומה של ירושלים עיר ד' מקור רוח הקודש של הנביאים? האם רק ליוון יש יופי והוא כל היופי שבעולם? איפה חזון הנביאים מרעידי סיפי השמים והארץ בקול ד' בכוח השואג מגרונם?

לכל אלה לא נראה שום מקום בתוכניות העתיד של ראשי הציונות בעבר. נכון הדבר שהטובים ביניהם שמרו מקום כבוד לתולדות ישראל ולעברו ההיסטורי בארץ מולדתו, אולם נראה הדבר כי קשר זה דומה לקשר הצרפתי והאנגלים עם ימי נעוריהם ודבר אין לו עם מחויבות פנימית נשמתית האצורה בתוכנו והיא מחוברת עם הווייתנו חיבור שאין לנתקו.

יתכן שבתת-הכרתם של הציונים פעלה באופן בלתי מודע זיקת הקודש של בני אברהם יצחק ויעקב שעמדו רגלי אבותיהם על הר סיני, והיא שימשה מקור הכוח שהניע את מעשיהם. שאם לא כן, כיצד ניתן להבין את המסירות והכוחות הרבים שהקדישו ליישובה של הארץ, לתחיית הלשון ולכבודם של ישראל; מדוע השתמשו בתנ"ך כספר 'הטאבו' שלנו על הארץ ולא בספרי היסטוריה למיניהם? אולם זיקה זו לא התגלתה בפה ובמעשה לשם תחיית הקודש במקביל לתחייה הלאומית, והיא היתה מוסתרת ומכוסה בשפע רגשות לאומיים ובחשברים שונים על זכותו של עמנו לשוב לארצו בדומה לזכותו של כל עם ועם לחיי כבוד בהתאם לטבעו ולמסורתו.

נקודות קודש פנימיות אלו בלועות בערימות עפר הארץ המכסה עליהם ומונע את זריחת אורם. אין בכוחם להפריח פרחי נוי ופירות מאכל בעפר המכסה אותם. לא בהם ייושע ישראל ולא עליהם תיבנה מרכבת השכינה בעולם. בודאי שאסור להזניח את ההולכים בדרך זו וקל וחומר לנתק עימם מגע. יש לשמור מכל משמר על גשר וקשר איתם, לעת מצוא בו ייפתח ליבם ויאירו עיניהם ואז ייבקעו אורות ישראל ותורתו וגם הם יוארו בהם לא פחות מאתנו.

אולם כאן יש לקבוע את קו הגבול. אין לקבל את ההנהגה הרוחנית המדולדלת מכרם ישראל ושולחת סעפות ושורשים אל בורות הדמוקרטיה השבורים אשר לא הכילו ולא יכילו את מימי ישראל. יתכן ועדיין אין בכוחנו לצאת במאבק גלוי לכיבוש ההנהגה הרוחנית שתסחף אחריה את רובו ככולו של עמנו בארץ ובעולם. אולם אפילו מבחינה טקטית אסור לנו לאמץ את דרכם, גם אם נעשה שינויים קוסמטיים שאין בהם תיקון אמיתי. לעולם לא נוותר על הבחירה אשר בחר בנו ד' והבדילנו מן העמים להיות לו לעם. לא נוכל להסכים להשתלב במזרח או במערב. היינו ונהיה בדבר ד', עם לבדד ישכון ובגויים לא נתחשב.

דרכי החינוך והתרבות של אירופה לא יקבלו אצלנו שום הכשר. מיתולוגיה יוונית או רומנטיקה אירופאית, אמנות העמים הבנויה על יסודות אליליים וגילוי עריות - לזרא הם לנו. ביקורת המקרא וזלזול בקדשי ישראל לא ייכנסו לבתי החינוך בו יגדלו ילדינו. "מה לתבן את הבר" אמר ירמיהו אז, ונאמר אנחנו גם היום.

ג. ציונות דתית?

קריאת מחננו בשם ציונות דתית מוכיחה עד כמה כפופה ומשועבדת דרך חינוכית הדוגלת בשמירת מצוות אולם בקרבה פנימה דרך הציונות במובנה החילוני מתווה את דרכה. כלום אין אנו רואים את החסרונות הנמצאים במערכת החינוך הממלכתי-דתי? האם אנו מתעלמים מהתופעות הלא-בריאות הקיימות כאן וצריכות תיקון? האם לא השתלטו מקצועות

החול במקומות רבים על מקצועות הקודש? מורים ומפקחים מועסקים במסגרות חינוכיות כששמירת המצוות איננה הערך המרכזי בחייהם. מערכת המשפט המכובדת על ידינו מעזה לקבוע על גוי שהוא יהודי ועל אסור שהוא מותר ואנו עומדים ומחשים. בית המקדש מחולל ע"י נוכרים באישור ממשלת ישראל וראשי הציבור הדתי ומנהיגיו אינם מוחים. אין צורך להאריך ברשימה של כאבים שכולנו כואבים וכאלו כופים את עצמנו לשתוק ולהתעלם. האם אין קשר בין זה ובין העובדה שמחננו מוכתר בשם ציונות דתית, לאמור: אנו ציונים כמו כולם ברוחנו ורק על מעשינו כלפי חוץ אנו שומרים שייראו דתיים: יש לשנות את הכיוון ולשנות יחד אתו את השם. אנו חייבים להנהיג ולהוביל ולא לקבל את ההנהגה הקיימת. אין הכוונה למאבק מעשי ומלחמת אחים חלילה וחס. אבל יש כאן דרישה להציג את עמדותינו עמדות תורת ד' "בשפה ברורה" אם כי גם "בנעימה".

דרכנו היא דרך האמונה הנמשכת מאברהם אבינו שבכל חסידותו ונעימות דרכיו הישרים בירר ללא ספיקות את דרך אמונתו בא-להי השמים והארץ. על אמונתו של אברהם בא-להים, על מסירותו של יצחק לארץ ועל מידת אמינותו של יעקב בתוך הבית מיוסדת תורת ד' הבאה אלינו משמים ע"י נאמן ד' משה רבנו ע"ה. בחזונו הנביאים הקובעים את דרכנו לתיקון העולם במלכות ד' אנו מאמינים ולאורם אנו צופים את ישועת ישראל בימינו אלה. עפ"י זה יש לשנות את הכיוון ואת השם. לא 'ציונים דתיים', אלא 'מאמינים ציונים'. מתוך אמונה בנצח ישראל המאיר בימינו ומציעינו על במות גאולתנו בימים האלה ובזמן הזה אנו עושים את מעשינו והולכים בדרכנו דרך הקודש. שותפותנו בבניין הארץ וסבלנותנו עם אחינו הרחוקים אינם עומדים על קרקע החולשה שאין בכוחה לקיים את עצמה והיא מתרפסת לפני רומסיה. שותפות זו מיוסדת על אדני אמונה, כי מלאכת הקודש אנו עושים וגם אם עוסקים בה אחים רחוקים אין זו סיבה שנמשוך ממנה את ידינו.

ב"ה, יש במחננו חיילים ואנשי מעשה שגם אחרים יכולים ללמוד מהם דרכי גבורה ויושר מעשה המצליחים בזכות האמונה העזה המפעמת בהם. במקומות רבים בצבא ובעולם העשייה מוכיחים אנשי האמונה עד כמה האמונה היא בונה את החיים ולא זרה להם. ישנם כבר היום רופאים, כלכלנים ואנשי מדע שונים העוסקים בתורה ומבססים את דרכם ברעיונותיה ובמוסרה הטהורים. על אחת כמה וכמה חשוב לגדל אנשי תורה וגדולי אמונה שגדולתם בתורה תצעד עם קידוש שם שמים ברבים בכל אורחותיהם. גידול ופיתוח ישיבות ותלמודי תורה חייבים להיות בדרך יושר ומוסר שתהיה למופת גם לרחוקים. יוכלו כולם לראות שהנהגתנו הכלכלית הנזהרת בחיסכון ובצניעות מוכיחה את עצמה בעצם הצלחתה ואיננה פושטת יד או רגל כמפעלים אחרים שחוקי היושר והתורה אינם נר לרגלם. מתוך כל האמור אנו צריכים להגדיר את מטרותינו הרחוקות והקרובות על מנת שכל השייכים למחננו יכירו את הדרך וישמחו ללכת בה ולהתמסר לאורה, ולא יהיו תוהים בלבם על מה אנחנו נאבקים ובמה אנו שונים מאחינו במחנות האחרים: החרדים, והציונים החילוניים. וודאי שעל אלו ההולכים בדרכים עקלקלות ומוכנים להתחבר לאויבינו בגוף ובנפש אין צורך לדבר, כי דרכם דרך אפילה מלאה חתחתים שכל בעל שכל ובעל לב לא יקרב אל פתח ביתם.

ד. המטרה והמטרות - גאולה שלמה

זכיתי לשמוע מפי מו"ר הרב צבי יהודה זצ"ל כי שלוש בקשות אנו מבקשים בתפילה ולכולם נוספת המלה 'שלמה': תשובה שלמה, גאולה שלמה, רפואה שלמה. לאמור, ישנם חצאי אמיתות אבל אנו חייבים לחתור לשלמות. לענ"ד, מטרתנו האחת והיחידה הראויה לעמוד מול עינינו ואנו חייבים לחנך ולהילחם למענה היא גאולה שלמה. מקובלים אנו מפי רבותינו ראשונים ואחרונים כי בדור הגאולה אנחנו, ועתה העת שאסור לנו להחשות ולעמוד מן הצד בדאגות לענייני הפרט, בין בגשמיות ובין ברוחניות. אנו חייבים להקדיש את כל כוחותינו ומשאבינו לגאולת הכלל ורק גאולה שלמה שאיננה מותירה אחריה פינות אפילות. גאולה זו צריכה לכלול בתוכה את כל הגאולות המסתעפות ממנה ושייכות אליה.

ראשית, גאולת ישראל מידי רודפיו ושונאיו כמטרה ראשונה כהדרת רבותינו להקדים פיקוח נפש לכל דבר. שנית, גאולת התורה בכל מוסדות החינוך בלי יוצא מן הכלל. הפצת תורה, דרכיה, מצוותיה ומוסרה האציל והקדוש בכל בתי ישראל בתקשורת אלקטרונית וכתובה עד שלא יהיה יהודי עם הארץ. מובן מאליו שיש צורך חשוב גם בגידול תלמידי חכמים גדולים ועצומים, שיורו את דרך התורה בישרות ובבהירות ולא יישאר העם נבדל ממחלוקות ומספיקות. לשם כך יש לחזק את הישיבות הגדולות ולהוסיף עליהן עוד ועוד.

גאולה שלישית היא גאולת ארץ ישראל הקדושה. יש להשיב לידי עם ישראל כל חלק אדמה שעל פי התורה וההלכה הוא מקודש לנו. יש להילחם בכל תוקף בכל גוזלי חלקי הארץ הקדושים מאתנו ולעשות כל שניתן לעשות על מנת למנוע את קריעתם של חלקי הארץ הקדושים. יש להשיב לנו מיידי ללא דיחוי את הר הבית מקום מקדשנו, את קבר יוסף, את קבר רחל ואת מערת המכפלה עד למצב שבו כל יהודי יוכל להגיע אליהם ביום ובלילה ללא שום חשש לנפשו. אם לשם כך יש להקים אזור בטוח מסביב למקומות הקודש שממנו יש לפנות את כל החשוד על שנאת ישראל יש לעשות זאת ללא שום היסוס, וללא התחשבות ב"מה יאמרו הגויים". יש להתאמץ ליישב ביהודים כל חלק בארץ מן הגליל ועד הנגב לבל תישאר פרצה הקוראת לגנב. יש לחזק ולתמוך בכל כוח בהתנחלויות ובמתנחלים ובכבוד שכל האומה חייבת להם.

מובן מאליו שלא נוכל להשיג הכול בבת אחת, אבל אין זה אומר שמותר לוותר על משהו קל שבקלים מכל הגאולות הנזכרות כמטרות העומדות מול עינינו. בשום אופן לא יעלה על הדעת לעשות שום הסכם או חוזה המגלה נכונות לוותר על חלק אחד מכל האמור. לא תיחתם שום אמנה שיש בה ויתור על שמירת שבת, נישואים וגירושים כדת וכהלכה, כשרות מלאה ומהודרת בכל מקום ציבורי בארץ, כבוד התורה וסמכות הרבנים והרבנות הראשית בכל אשר יאמרו ויפסקו את דעת התורה. לא ייחתם שום הסכם עם הגויים המכיר בריבונות, אפילו חלקית, על שום חלק מארץ ישראל וק"ו שלא על המקומות המיוחדים המקודשים לנו. תוכר זכותם של יהודים ורק של יהודים לעלות לארץ ללא שום הגבלות ולקבל את כל זכויות האזרח ללא תנאי.

יש לנהל מאבק מתמיד למען שחרורם של כל אסירי ציון בין אם הם בידי מרצחים ופורעים ובין אם הם בידי אומות "ידידות" (יונתן פולארד ודומיו). לא יהיה הסכם שלום או אחר עם כל מי שמחזיק ביהודים וממאן לשלחם.

ה. יעדים מיידיים

עד כאן המטרות הכוללות הנגזרות מהאמור. מהן, אלו המיידיות שעליהן יש להיאבק:

ראשית, חופש מלא וחסינות מלאה לכל גדולי התורה בארץ כדי שיוכלו לבטא את השקפותיהם ואת דעתם בכל דבר שירצו בין בענייני חברה בין בענייני מדיניות חוץ או פנים. יש לאפשר לגדולי התורה להביע את דעותיהם ולפרסמן בכל הכלים האפשריים למען ידע כל בן ישראל, בין אם ירצה לקיים ובין אם לאו, מה אומרים ממשכי תורת ד' מהר סיני.

שנית, יש ליצור גוש מלוכד של כל החפצים בשמירת התורה ולעצור את כל הפירודים הלא-טבעיים הנובעים בעיקרם מיצר בדלנות. יש להגיע להסכם עקרונית המקובל על כולם וביחד לעשות הכול כדי להביא ליישומם בכוחות משותפים. יש לדרוש חופש מוחלט לכל מערכת החינוך הדתי על כל זרמיו ללא שום השפעה גלויה או נסתרת של דעות והשקפות זרות של גויים או של אלה ההולכים בדרכם ומעריצים אותם.

יש להילחם על תיקון מערכת המשפט שהיא מעוותת ופוגעת בכל הקדוש לעם ישראל. יש להילחם בעד איזון צודק בכל הרכב השופטים כאשר מושגי המשפט בארץ יהיו מיוסדים על השבת עם ישראל לזכויותיו לחיות על פי אמונתו מאז היה לעם. מערכת המשפט חייבת לנהוג כבוד מלא בכל הקשור לתורת ישראל ולהיות כפופה בכל הנוגע לזה לדעת גדולי התורה בארץ. לא יעלה על הדעת שבית משפט יקבע מיהו יהודי, מהי כשרות וכדומה. כל זמן שאפשרי הדבר

שיש גם שופטים שאינם שומרי מצוות צריך שיהיה ברור לכולם שאין להם שום זכות להתערב בענייני תורה ומצוות והם ייקבעו אך ורק ע"י רבני ישראל הנאמנים לתורת ד' על פי ממשיקיה בכל הדורות. תחום נוסף בו עלינו להיאבק בעזרת כל הגוש הדתי והלאומי הוא פירוק המונופולין של הרדיו והטלוויזיה, המאפשר לקומץ קטן להשתלט על מערכת התקשורת הלאומית. יש לאפשר חופש מוחלט של שידורים לכל זרם שירצה, ובכך יוכיח העם את העדפתו ללא שום כפייה. במקביל, חייבים להכין ולארגן צוותים מקצועיים ותכניות ראויות שנוסף לכשירותם בצד המקצועי ישקפו באופן אמיתי וטהור את שורשינו הישראליים, ומתוך כך ינחילו אהבת תורה ויראת שמים, מידות טובות ובהן צדקה וגמילות חסדים, ומעל הכול צניעות בכל מובנה הרחב. יש לפרסם ולהעדיף את ארצנו ותוצרתה, לשוננו ומנהגנו בכל יופיים וטובם ולסלק את כל ההתפעלות מתרבות הנכר ותוצרתה, אם כי אין לבטל דברים טובים וערכיים גם אם הם באים מבחוץ, למען ייודע כי אוהבי אמת וצדק אנו ולא נעדיף רעיונות לא ישרים גם אם הם באים במעטפת ישראליות או תורנית על פני יושר וצדק אם הם כאלה ולבושם נכרי.

בזמן היותר קרוב יש לכוון את הכוחות בשלושה נתיבים: האחד, המאבק על ארץ ישראל שיקלול דרישה להגנת היישובים ופיתוחם ושמירת דרכי התחבורה אליהם. השני, הקמת מרכזי תורה ואמונה בערים הגדולות, שנזנחו על ידינו, ובפרט בגוש דן שחייב לקבל כוחות מאירים שיקרינו על כל סביבתם. לשם כך יש לעסוק בתעמולה בקרב בני הישיבות הצעירים ובעידוד גדולי תורה שיקימו ביחד מרכזים בהם יוכל בן תורה לחיות ללא חשש לרפיון ביראת שמים שלו ושל בני משפחתו. בנתיב השלישי יש לעשות בדיק בית וחיזוק רוחני תורני מבפנים. לא תינתן עמדת כוח והנהגה ציבורית למי שאיננו קשור ללימוד תורה באופן קבוע ובני ביתו מהלכים בצניעות ובכשרות על פי כל הנדרש בשולחן ערוך. במסגרת זו יש להלחם בכל מיני שחיתות פוליטית או אחרת למען יהיה מחננו טהור וקדוש ומתוך כך נזכה שיהיה ד' מתהלך בקרבנו להוליכנו קוממיות חיצונית ופנימית בארצנו ארץ הקודש. בשלושת נתיבים אלו יש להעדיף את ריכוז הכוחות והעדפת אחד על פני השני על פי הצורך המתעורר, ולא להיות צמודים לדרך אחת ללא גמישות שיש בה יכולת להפנות כוחות מחזית אחת אל חזית אחרת.

אולי נשמעים הדברים כאילו הם נדושים ומוכרים; אך האמת שבתוכם היא זאת שתתן להם את הכוח להצליח מבלי להירתע מלעג ומחולשות. זוהי האמת שגם אם היא נאמרת מקטנים יש להתייחס אליה בכבוד. "שמע האמת ממי שאמרה", ואם נרצה, אחים, לא תהיה זו אגדה.

(שמואל ב' יב).

חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי א-להינו, וד' יעשה הטוב בעינינו

